

Net uit: De Wet van Negen

Terry Goodkind, *De Wet van Negen*, vertaald door **Emmy van Beest**, **Marion Drolsbach** en **Niels van Eekelen** en verschenen bij uitgeverij [Luitingh-Sijthoff](#) (oorspronkelijke titel: *The Law of Nines*)

Terry Goodkind is bij zijn trouwe lezerschare bekend van de elfdelige fantasyserie *De Wetten van de Magie*. Met dit spannende eerste deel van een trilogie is hij een andere weg ingeslagen. Exotische wezens in bizarre landschappen of tovenaars in middeleeuws aandoende kastelen komen er deze keer niet aan te pas. Vanaf de allereerste bladzijde bevinden we ons onmiskenbaar in het hedendaagse Amerika met zijn auto's, winkelcentra, ziekenhuizen, dollars, mobieltjes en vuurwapens. Geen achtervolgingen te paard, maar op de snelweg. Geen zwaarden, maar pistolen.

Toch wordt er naar goed fantasygebruik ook verwezen naar een andere wereld, die 'de overzijde' wordt genoemd. Daar bevindt zich de plaats *Shineestay, an ancient word that means 'place of power'*. In die naam lazen wij, de vertalers, iets van 'glanzend' en 'verblijf'. Uiteindelijk hebben we daarvoor de Nederlandse naam Schonestee verzonnen. De overzijde zelf blijft in dit boek grotendeels op de achtergrond, al duiken er wel regelmatig anderwereldse personages op.

Dreigend

De vermenging van die twee werelden schept een dreigende sfeer, die wordt versterkt door de thrillerachtige elementen in het verhaal. De hoofdpersoon wordt door mysterieuze tegenstanders aangevallen, opgejaagd en gemarteld. Het boek is in de derde persoon geschreven, maar vanuit het perspectief van de held. Wanneer hij op een gegeven moment zit opgesloten in een psychiatrisch ziekenhuis, waar ze hem hebben platgespoten met thorazine, wordt zijn beperkte denkvermogen in de tekst weerspiegeld. Zo beginnen in een passage zes van zeven opeenvolgende zinnen met *He* + persoonsvorm:

Fragments of ideas, bits of things that seemed as if they might be important, floated beyond his mental reach. He couldn't pull them in, couldn't make those fragments come together into a complete thought. He knew that he should be able to, knew what he wanted to do,

but his mind wouldn't make it happen. He could not exert enough willpower to bring himself to think.

It felt like his brain was shut off. He struggled to form a complete sentence in his mind, but his mind could not pull anything together. He would start a thought, but it would trail off into nothing as his brain simply failed to complete the task. He could not coax it to stay on track, to work, to think. Monumental effort didn't help.

In het Engels werkt dat, maar in het Nederlands zou zo'n alinea saai overkomen. In onze vertaling hebben we die als volgt weergegeven:

Fragmenten van ideeën, kleine weetjes die de indruk wekten dat ze wel eens belangrijk konden zijn, hingen net buiten het bereik van zijn geest. Hij kon er geen vat op krijgen, het lukte hem niet die fragmenten aan elkaar te passen om een complete gedachte te vormen. Ergens wist hij dat hij dat zou moeten kunnen, dat hij dat wilde, maar zijn geest kreeg het niet voor elkaar. Het lukte hem niet genoeg wilskracht te verzamelen om te redeneren.

Het voelde alsof zijn hersens waren uitgeschakeld. Hij deed zijn best om in zijn hoofd een volledige zin te vormen, maar hij kwam er niet ver mee. Als hij een gedachte begon, bleef die al gauw steken, want zijn hersens maakten het karwei simpelweg niet af. Hij kon ze niet overhalen zich te concentreren, te werken, te denken. De grootste inspanningen hadden geen enkel effect.

Woordenlijst

Termen waarvan we vermoedden dat ze in de volgende delen van de trilogie zullen terugkomen, hebben we in onze uitgebreide woordenlijst opgenomen. Dat was onder andere het geval met de naam van een bijzonder beeldje, *Woman of Mystery*, dat we 'Vrouw der Mysteriën' hebben genoemd. In haar zullen liefhebbers van Goodkinds boeken een verwijzing zien naar het beeld *Spirit* (vertaald als 'Levenskracht') uit *De Wetten van de Magie*. Er zijn nog meer aanknopingspunten met de vorige serie: het Volkspaleis, een mes met de letter R op het heft, het plaatsje Orden en vooral 'de poort' uit het slotdeel *De Ongeschreven Wet*, die in dit boek een grote rol speelt. Voor zulke vingerwijzingen bleek het nuttig dat we uit onze bekendheid met Goodkinds eerdere werk konden putten.

Vertaalperikelen

De Wet van Negen bevat enkele vechtscènes waarin de bewegingen die de vechtersbazen maken gedetailleerd worden beschreven. In zinnen als: 'The man in the back seat threw an arm around both Jax's and Alex's necks at the same time, pulling them back against the seat, choking them both' is duidelijk wat er staat, maar hoe maak je daar goed Nederlands van? Dat lukte pas nadat we dergelijke fragmenten zelf zo goed mogelijk hadden nagespeeld om te controleren of de

opsomming van bewegingen in de vertaling een logisch geheel vormden. De geciteerde zin is in het Nederlands geworden: 'De man op de achterbank sloeg in één vloeiende beweging zijn armen om hun nek, trok hen naar achteren tegen de rugleuning en kneep hun de keel dicht.'

Soms konden we met een kleine aanpassing schoonheidsfoutjes in het origineel verbeteren. Wanneer Alex, de held van het verhaal, in handen is gevallen van de gemene Bethany, wil hij zijn partner, de beeldschone Jax, beschermen. Daarom houdt hij zich van de domme als Bethany haar naam noemt en doet hij alsof hij 'Jack' heeft verstaan. *'Not Jack, Jax. Lucky for you I'm the one who found you first. [...] Jax would simply have bled you out,'* legt Bethany uit. Vervolgens vraagt Alex: *'Who is she?'*, terwijl hij zogenaamd niet weet wie dat is en dus ook niet kan weten dat het om een vrouw gaat. In onze vertaling konden we dat omzeilen door Bethany niet de naam te laten gebruiken, maar het persoonlijk voornaamwoord: 'Zij zou je gewoon hebben laten doodbloeden.'

Teamverband

Het was prettig dat we over zulke vertaalpuzzeltjes met elkaar konden overleggen, aangezien we het boek in teamverband hebben vertaald. We zijn op soortgelijke wijze te werk gegaan als [eerder op dit blog](#) werd beschreven. Evenals onze collega's hebben we aan het begin van het vertaalproject een besloten Yahoogroep opgericht voor overleg. Daarmee hadden twee van ons al goede ervaringen opgedaan bij het vertalen van enkele delen van *De Wetten van de Magie*. De derde vertaler is zelf een enorme fan van onze auteur. De combinatie van ervaring met de schrijfstijl van Terry Goodkind en een nieuwe kijk op zijn werk was heel verfrissend. Met elkaar wisten we altijd een oplossing te bedenken.